

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a 317. számú Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt név (cím) felperesnek, a dr. Bárándy Zsuzsanna ügyvéd (cím) által képviselt név (cím) alperes ellen egyezség érvénytelenségének, valamint örökös minőség megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. január 17. napján hozott 22.P.21.830/2007/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. és 9. sorsszámok alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 24.000 (Huszonnégyezer) forint másodfokú perköltséget.

Térítsen meg továbbá az államnak, külön felhívásra, 61.800 (Hatvanegyezer-nolcszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és G.T.J. (továbbiakban: örökhagyó) 1956. december 23. napján kötöttek házasságot, amelyből gyermek nem származott. A felperes a Budapesti II., XI. és XII. Kerületi Bíróság előtt 1969-ben pert indított a házasság felbontására. A bíróság a P.II.21.255/69/14. számú ítéletével a házasságot felbontotta, a felperest feljogosította férje nevének további viselésére. A felek B-i 1.sz. lakását a felperes kizárólagos használatába adta és kötelezte az örökhagyót, hogy a lakást 30 nap alatt hagyja el, bocsássa azt a felperes rendelkezésére. Az ítélet ellen a házastársak nem fellebbeztek. A bíróság elmulasztotta az ítéletet jogerősíteni és az anyakönyvvezetőnek megküldeni, azt a Budai Központi Kerületi Bíróság utólag, az alperes kérelmére 2007. január 8. napján jogerősítette, a záradékban megállapította, hogy az ítélet 1969. november 17. napján jogerőre emelkedett.

A házastársak a bontást követően is egy lakásban éltek együtt. Az örökhagyó 2005. január 31. napján végintézkedés nélkül elhunyt. Leszármazó és házastárs hiányában, valamint felmenői őt megelőző halála miatt, törvényes örököse az alperes aki, az örökhagyó édesanyja elhunyt testvérének gyermeke. Az örökhagyó hagyatékát a B-i 2.sz. ingatlan $\frac{1}{2}$ része, valamint lakossági folyószámláján látra szóló 72.582 forint és 3.018.053 forint lekötött betét képezte. A hagyatéki eljárásban a felperes hagyatéki hitelezői igényt terjesztett elő, arra hivatkozással, hogy az örökhagyót ő tartotta, ápolta, gondozta és ő fedezte a temetés költségeit is. Erre tekintettel hitelezőként igényt tartott az ingatlan hagyatéka, valamint a folyószámla követelés eszmei $\frac{2}{3}$ részére. Az alperes mint az örökhagyó törvényes örököse a felperes hitelezői igényét elismerte. A peres felek a közjegyző előtt egyezségeket kötöttek, mely szerint az ingatlanhagyatékot, valamint a folyószámla eszmei $\frac{2}{3}$ részét a felperes szerzi meg hagyatéki hitelezői igényének teljes kielégítése fejében. Kölcsönösen kijelentették, hogy a hagyatékkal és a hitelezői igényekkel kapcsolatban egymással szemben további követelésük nincs. A közjegyző a hagyatékátadó végzésben a törvényes örökös és a hagyatéki hitelező között létrejött egyezségeket jóváhagyta. Ennek alapján megállapította, hogy a hagyatékba tartozó lakásingatlan $\frac{1}{2}$ rész illetőségét, valamint a folyószámla követelés $\frac{2}{3}$ részét hagyatéki hitelezői igényének teljes kielégítése fejében és jogcímén az örökhagyó élettársa, a felperes szerezte meg. A hagyatékban fennmaradó lakossági folyószámla eszmei $\frac{1}{3}$ részét törvényes öröklés jogcímén az alperesnek adta át.

A felperes 2005. augusztus 1. napján előterjesztett keresetlevelében, örökösi minősége megállapítását kérte. A bíróság felhívását követően jogi képviselője útján terjesztette elő keresetét. Beadványában kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a felek hagyatéki eljárásban kötött egyezségének érvénytelenségét, továbbá azt, hogy a felperes az örökhagyó egyedüli örököse. Kötelezze az alperest az örökhagyó számlájáról felvett 1.030.000 és annak 2005 augusztus 1 napjától járó kamata, továbbá a perköltség megfizetésére. Keresetét utóbb kiegészítve, másodlagos kérelme annak megállapítására irányult, hogy az örökhagyó örökösei, unokatestvérei K.I.né, K.P.E.L.né és T.J.. A keresetét megalapozó tényként utalt arra, hogy az örökhagyó halotti anyakönyvi kivonatából kitűnően nős volt. A zavart az okozta, hogy a 60-as évek végén bontóper volt folyamatban közöttük, ami azonban nem fejeződött be, házasságuk ítélettel nem került felbontásra. Kapcsolatukat helyreállították és változatlanul az örökhagyó haláláig együtt éltek. A felperes az örökhagyó házastársa volt, tehát ő a törvényes örököse. Mindezt a közjegyzőnek is említette, aki azonban erre vonatkozó nyilatkozatát nem vette jegyzőkönyvbe, a hagyatéka bejelentett igényét, mint hitelezői igényt vette figyelembe, ezért kötött a felperes egyezsége annak tudatában, hogy csak élettársa volt az örökhagyónak. Miután egyértelműen tisztázódott, hogy ő az örökhagyó törvényes házastársa, joggal támadja az egyezségeket és igényt tarthat az teljes hagyatéka. Másodlagos kérelmével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a megnevezett személyek közelebbi rokonságban álltak az örökhagyóval mint az alperes, mert ők az örökhagyó unokatestvérei. Csatolta e három személy bíróságnak címzett nyilatkozatát, amelyben kérték, hogy a bíróság az örökhagyó

hagyatékát elsőbbségi jogon nekik, mint az örökhagyó első unokatestvéreinek adja át.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Ellenkérelmében kifejtettek szerint téves a felperes hivatkozása, miszerint az örökhagyó házastársa volt. A felperes és az örökhagyó házasságát a Budapesti II., XI. és XII. Kerületi Bíróság jogerős ítéletével felbontotta, tehát az örökhagyó ténylegesen elvált családi állapotban hunyt el. A házassági anyakönyvi kivonat ugyan közokiratnak minősül, azonban a Pp. 195. § (5) bekezdése alapján e közokirattal szemben is van helye bizonyításnak. Az általa csatolt ítélet mint közokirat, ezzel szemben kellően alátámasztja az örökhagyó elvált családi állapotát.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 24.000 forint ügyvédi munkadíjat, valamint térítsen meg az államnak 61.800 forint le nem rótt illetéket. Ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes és az örökhagyó házasságát a bíróság ítéletével felbontotta, ami fellebbezés hiányában 1969. november 17-én emelkedett jogerőre. A Csjt. 17. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a 20. §-ban foglaltak szerint a házasság a felbontást kimondó ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Erre tekintettel a jogszabály a felbontás érvényességéhez nem követeli meg annak anyakönyvi bejegyzését, ami csupán egy deklaratív aktus, ezért ennek esetleges elmaradása a bontás tényét nem befolyásolja.

A csatolt okiratokból megállapítható, hogy a felperes önmagát a néhai életében sem tekintette házastársának, mert több esetben is kért közokiratot annak igazolására, hogy ő a néhai élettársa. A kifejtettek alapján a felperes halálakor az örökhagyónak nem volt házastársa, ezáltal törvényes örököse sem lehet. Ezért a keresetet mint alaptalant elutasította.

A másodlagos kérelemmel összefüggésben utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes által törvényes örökösként megjelölt személyek öröklési igényüket az alperessel szemben külön perben érvényesíthetik, az sem ténybelileg sem jogilag nem kapcsolódik a jelen perhez. Mindezek mellett a felperes más személy öröklési igényének érvényesítésére nem jogosult. Pervesztessége folytán az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperesnek járó elsőfokú perköltség megfizetésére, továbbá a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti illeték megtérítésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, kérte, hogy az ítélőtábla azt a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján változtassa meg, állapítsa meg a hagyatéki eljárás során kötött egyezség érvénytelenségét, valamint a felperes törvényes örökösi minőségét a teljes hagyatékra vonatkozóan, továbbá kötelezze az alperest a perköltség megfizetésére. Érvelése szerint az örökhagyó 2005. január 31. napján hunyt el, a házasságukat felbontó ítélet jogerőre emelkedésének megállapítására, ezt követően csaknem két év múlva, 2007. január 8. napján került sor. Az

örökhagyó halálakor ezáltal házastársként éltek együtt, amit bizonyít a halotti anyakönyvi kivonat is, mely szerint a néhai nő állapotban hunyt el. A hagyatéki eljárásban a felperes abban a téves feltevésben kötött egyezséget, hogy az örökhagyó halálakor már nem voltak házasságok. Emlékezete szerint férjének nem csak egy számlája volt az OTP-nél, hanem értékpapírai is voltak, ennek felderítése érdekében a bíróság keresse meg a bankot.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a Pp. 253. § (2) bekezdésének első fordulata alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

A fellebbezéssel kapcsolatban utalt arra, hogy a felperes személyesen előterjesztett beadványában előadta, miszerint a hagyatékról lemond, a házasság visszaállítását kéri érzelmi alapon. Ezt módosította képviselője útján akként, hogy a bíróságtól az elsőfokú ítélet megváltoztatását és törvényes örökös minőségének megállapítását kéri az egész hagyaték vonatkozásában. Az alperes megítélése szerint az elsőfokú bíróság ítélete megfelel a vonatkozó jogszabályoknak, annak indokolása is helytálló. A felperesi fellebbezés indokolása érthetetlen és a Pp. 228. § (3) bekezdésével ellentétes, amely szerint, ha a határozat ellen fellebbezésnek van helye, és a felek a második bekezdésben meghatározott lehetőséggel nem éltek, a határozat a fellebbezési határidőt követő naptól kezdve jogerős. Félreértelmezi a felperes a Pp. 230/A. (1) bekezdését, amennyiben azt az álláspontot képviseli, hogy az ítélet jogerőre emelkedésének záradékkal történő tanúsítása egy konstitutív aktus. Az ítélet nem a záradékolástól, illetve a jogerőre emelkedés más módon történő megállapításától válik jogerőssé, hanem minden további eljárás, aktus nélkül attól, hogy a felek a fellebbezési határidőben ellene fellebbezést nem terjesztenek elő. A határozat eredeti példányára vezetett záradék, vagy a jogerőre emelkedés más módon történő tanúsítása egy deklaratív aktus, amely annyit jelent, hogy a bíróság tanúsítja az ítélet jogerőssé válását. Mindebből következően a felperes és az örökhagyó 1969. november 17. napján jogerősen elváltak, függetlenül attól, hogy a bontó ítélet jogerőre emelkedésének napját tanúsító záradékot a bíróság mikor vezette rá az ítéletre. Ellenzi a fellebbezésben megjelölt pénzügyi megkeresésére irányuló bizonyítási indítvány teljesítését a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, ami egyébként csak a per elhúzódását eredményezné. Egyébként amennyiben újabb hagyatéki vagyontárgyra merülne fel adat, a 6/1958. (VII. 4.) IM rendelet 92. § -a alapján póthagyatéki eljárásnak lenne helye, tehát ez nem a másodfokú bíróság hatáskörébe tartozó kérdés.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntése és annak indokolása is mindenben megalapozott. Ezért az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglaltak alapján, helyes indokai alapján helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli az ítélőtábla, tény, hogy az örökhagyó perben csatolt halotti anyakönyvi kivonata szerint nő családi állapotban

hunyt el. A Pp. 195. § (5) bekezdésében foglaltak szerint azonban ellenbizonyításnak a közokirattal szemben is helye van. Az alperes a perben hitelt érdemlően, jogerős ítélettel bizonyította, hogy a felperes és az örökhagyó házasságát a bíróság 1969-ben felbontotta. Erre figyelemmel a jogerős ítélet mint közokirat, a halotti anyakönyvi kivonattal szemben bizonyítja, hogy a felperes és az örökhagyó házassága a bontással megszűnt. A bíróság ítélete minden eljárási cselekmény nélkül jogerőssé válik, ha az ellen a fellebbezési határidőben a felek fellebbezést nem nyújtanak be. Erre tekintettel a perbeli házasságot felbontó ítélet jogerejét nem érinti az a tény, hogy a jogerősítő záradék meghozatalára csak az örökhagyó halála után került sor.

Az ítélőtábla pervesztességére tekintettel, a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes részére a másodfokú perköltség megfizetésére, ami az alperes képviseletével felmerült, a pertárgy értéke, valamint a képviselő tevékenységének mérlegelésével megállapított - áfát is tartalmazó - ügyvédi munkadíj.

A felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint köteles továbbá megfizetni az államnak az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket.

Budapest, 2008. október 14.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.,
a tanács elnöke

. Hegedűs Mária s.k.,
előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: